

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **OTE, a. s.**
sídlem Jihlavská 1558/21, Praha 4
zastoupen JUDr. Martinem Klimplem, advokátem
sídlem U Prašné brány 1078/1, Praha 1

proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 28. 5. 2024, č. j. 17814-10/2023-ERU,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

1. V projednávané věci je předmětem sporu otázka, zda Energetický regulační úřad nepochybil, odmítl-li rozhodovat spor týkající se neoprávněně čerpané podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů podle § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energií („zákon o POZE“), aniž by podal návrh zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů („zvláštní senát“).
2. Žalobce dne 31. 10. 2023 podal k žalovanému návrh proti společnosti GELSO, s. r. o., kterým se domáhal zaplacení 4 359 186,67 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % od 18. 10. 2023 do zaplacení a nákladů řízení z důvodu, že GELSO, s. r. o. jako výrobce obnovitelných zdrojů energie u žalobce nárokovala od 1. 1. 2013 do 31. 7. 2014 podporu ve formě zeleného bonusu, ačkoli nesplnila zákonné předpoklady pro získání nároku na výplatu podpory. Žalovaný usnesením ze dne 8. 11. 2023, č. j. 17814-3/2023-ERU, návrh žalobce na zahájení sporného řízení správního odložil podle § 43 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Měl za to, že s ohledem na novelizaci § 52 zákona o POZE provedenou zákonem č. 382/2021 Sb. od 1. 1. 2022 není dána jeho příslušnost rozhodovat ve věci. Odkázal proto žalobce na občanské soudní řízení.
3. Rada žalovaného rozklad žalobce zamítla a usnesení o odložení věci potvrdila.

II. Žaloba

4. Žalobce považuje napadené i prvostupňové rozhodnutí za nezákonné. Žalovaný věc odložil, aniž by se podrobně zabýval všemi relevantními skutečnostmi, na které byl žalobcem upozorněn. Tím došlo k odepření spravedlnosti.
5. Žalovaný dovedl svoji nepříslušnost v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí civilních soudů a zvláštního senátu. Žalovaný měl buďto ve věci rozhodnout, nebo měl zvláštnímu senátu podat návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu. Bylo totiž předem jasné, že civilní soudy svoji pravomoc s odkazem na zmiňovanou judikaturu popřou. Žalovaný však naznačeným způsobem nepostupoval a donutil žalobce uplatnit nárok v civilním řízení, s čímž byla spojena povinnost uhradit vysoký soudní poplatek a další náklady řízení. Civilní soudy nakonec dle očekávání svoji příslušnost k rozhodování ve věci popřely a věc postoupily zpět žalovanému. Skutečnost, že zvláštní senát následně rozhodl, že příslušným k rozhodnutí v této věci je soud, na nezákonnosti postupu žalovaného nic nemění. Odložením věci totiž žalovaný žalobci fakticky zamezil řádně zahájit řízení u orgánu veřejné moci a úspěšně v něm uplatnit svůj nárok.
6. Navrhl proto, aby soud napadené rozhodnutí Rady žalovaného i jemu předcházející usnesení o odložení věci zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním postoji setrval i v podané replice.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný je přesvědčen, že postupoval v souladu se zákonem. Ustálená judikatura civilních soudů a zvláštního senátu, na kterou odkazuje žalobce, se na projednávanou věc neuplatní. Týká se totiž znění zákona o POZE účinného do 31. 12. 2021. Od 1. 1. 2022 je žalovaný oprávněn rozhodovat podle § 52 zákona o POZE toliko spory o úhradu samotné podpory. Tento výklad potvrdil i zvláštní senát. Judikatura zmiňovaná žalobcem tedy byla po novelizaci provedené zákonem č. 382/2021 Sb. překonána. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud věc odložil a odkázal žalobce k civilním soudům. Věc nemohla být

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

rovnou předložena zvláštnímu senátu, neboť v době vydání napadeného rozhodnutí kompetenční spor neexistoval. Podmínky pro podání návrhu zvláštnímu senátu nastaly až poté, co byla v návaznosti na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2024, č. j. 19 Co 174/2024-212, věc postoupena zpět žalovanému. Poté dne 20. 9. 2024 podal žalovaný návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu zvláštnímu senátu, který usnesením ze dne 21. 11. 2024, č. j. Konf 10/2024-24, rozhodl, že příslušným rozhodovat ve věci je soud.

8. Navrhl tedy žalobu zamítnout.

IV. Posouzení věci

9. Žaloba **není** důvodná.
10. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 31. 10. 2023 k žalovanému návrh na zahájení správního řízení sporného o zaplacení 4 359 186,67 Kč s příslušenstvím vůči společnosti GELSO, s.r.o. podle zákona o POZE. Žalovaný řízení o žalobcově návrhu odložil usnesením ze dne 8. 11. 2023, č. j. 17814-3/2023-ERU, jelikož dospěl k tomu, že správní orgány nejsou příslušné o věci rozhodovat. Proti tomuto usnesení podal žalobce dne 28. 11. 2023 rozklad, který žalovaný rozhodnutím Rady ze dne 28. 5. 2024, č. j. 17814-10/2023-ERU, zamítl. Ještě před podáním rozkladu, dne 13. 11. 2023, podal žalobce žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 2, aniž by v ní zmínil, že před podáním žaloby byla žalovaným ve věci popřena příslušnost. Obvodní soud pro Prahu 2 řízení o věci zastavil usnesením ze dne 30. 4. 2024, č. j. 16 C 28/2023-199, jelikož shledal, že není dána pravomoc civilních soudů ve věci rozhodovat, a věc postoupil žalovanému. Proti usnesení obvodního soudu podal odvolání žalobce (proti výroku o nákladech řízení) i společnost GELSO, s. r. o. (ta upozornila rovněž na skutečnost, že o věci je současně vedeno řízení u žalovaného). Předtím, než Městský soud v Praze rozhodl o podaném odvolání, žalovaný rozhodnutím Rady ze dne 28. 5. 2024, č. j. 17814-10/2023-ERU, zamítl žalobcův rozklad proti usnesení o odložení věci; rozhodnutí nabylo právní moci 3. 6. 2024. Ze správního spisu nevyplývá, že by si žalovaný byl v době rozhodování o rozkladu vědom skutečnosti, že žalobce podal po vydání usnesení o odmítnutí věci žalobu k soudu v občanském soudním řízení. Následně rozhodl o podaných odvoláních Městský soud v Praze usnesením ze dne 24. 6. 2024, č. j. 19 Co 174/2024-212. Potvrdil závěr obvodního soudu o zastavení řízení a postoupení věci žalovanému a rozhodl o vrácení soudního poplatku v plné výši. Proti rozhodnutí Rady žalovaného o rozkladu podal žalobce dne 5. 8. 2024 nyní projednávanou žalobu. V mezidobí byla věc znovu postoupena žalovanému od soudů rozhodujících v občanském soudním řízení. Žalovaný tedy dne 20. 9. 2024 podal zvláštnímu senátu návrh na rozhodnutí negativního kompetenčního sporu, který vznikl popřením pravomoci jak ze strany žalovaného, tak ze strany civilních soudů. Následně zvláštní senát usnesením ze dne 21. 11. 2024, č. j. Konf 10/2024-24, rozhodl, že pravomocným rozhodnout předmětný spor je soud.
11. Nejprve se soud zabýval námitkou nesprávného posouzení pravomoci žalovaného k rozhodování věci. Zde soud pro stručnost plně odkazuje na usnesení zvláštního senátu ze dne 21. 11. 2024, č. j. Konf 10/2024-24, podle kterého je příslušným vydat v projednávané věci rozhodnutí soud. Podle zvláštního senátu, „*legislativní změnou § 52 zákona o POZE účinnou od 1. 1. 2022 došlo ke zúžení pravomoci navrhovatele oproti předchozímu znění účinnému do 31. 12. 2021. Uvedené plyne již ze samotné textace předchozího znění § 52 zákona*

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

o POZE (...) a nynějšího znění § 52 zákona o POZE. (...) Od 1. 1. 2022 tak do pravomoci ERÚ spadají pouze spory o nesplnění povinnosti k úhradě podpory. Z logiky věci půjde pouze o takové spory, které zahájili samotní výrobci jako věřitelé, nikoli o spory jiné, zahajované jinými subjekty, ani o spory o vrácení již poskytnutých plateb z titulu bezdůvodného obohacení, ať už v oblasti financování podpory nebo v oblasti podpory samotné.“ Závěr žalovaného vyslovený v napadeném rozhodnutí o nedostatku jeho pravomoci k rozhodování předmětného sporu tak byl správný.

12. Dále žalobce namítal, že žalovaný pochybil tím, že vydal usnesení o odložení věci, namísto toho, aby věc s odkazem na žalobcem zmiňovanou judikaturu postoupil zvláštnímu senátu k rozhodnutí kompetenčního sporu.
13. Z § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. vyplývá, že se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou a) soudy a orgány moci výkonné územní, zájmové nebo procesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví. Kompetenčním sporem, a to kladným, je podle § 1 odst. 2 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů spor, v němž si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Záporný kompetenční spor nastává tehdy, jestliže v totožné věci individuálně určených účastníků se obě jeho strany věci nechtějí zabývat a nechtějí vydat rozhodnutí, tedy popírají svoji pravomoc nebo věcnou příslušnost. Platí přitom, že „pravomocné rozhodnutí“ ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. představuje pouze pravomocné rozhodnutí ve věci samé (usnesení ze dne 12. 10. 2010, č. j. Konf 127/2009-66).
14. Z rekapitulace průběhu řízení je zřejmé, že v době rozhodování Rady žalovaného neexistovalo pravomocné rozhodnutí civilních soudů popírající pravomoc soudů o věci rozhodnout. K tomu došlo až právní mocí rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2024, která však nastala až po právní moci napadeného rozhodnutí. Pokud tedy Rada žalovaného napadeným rozhodnutím potvrdila usnesení žalovaného o odložení věci, postupovala v souladu se zákonem, neboť o popření pravomoci správních orgánů rozhodla v době, kdy žádný kompetenční spor neexistoval. Argumentace žalobce, že žalovaný měl podat návrh kompetenčnímu senátu s odkazem na ustálenou rozhodovací praxi soudů v typově shodných věcech, či snad z důvodu, že bylo jasné, že civilní soudy svou pravomoc v budoucnu popřou, je nepřipadná. Pokud by žalovaný podal návrh na zahájení kompetenčního sporu v době, kdy žádný negativní kompetenční spor neexistoval, byl by takový návrh odmítnut. Kompetenční spor podle judikatury zvláštního senátu zmiňované výše zakládá až pravomocné rozhodnutí stran kompetenčního sporu o popření pravomoci, nikoliv pouhá pravděpodobnost, že by v budoucnu k popření pravomoci některou ze stran kompetenčního sporu mohlo dojít. Zvláštní senát není povolán řešit hypotetické spory o pravomoc, ale pouze spory, které reálně vznikly (§ 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.).
15. Relevantní není ani odkaz žalobce na nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 33/18. Jím sice Ústavní soud zrušil usnesení zvláštního senátu o odmítnutí návrhu pro neexistenci kompetenčního sporu, který byl podán účastníkem původního řízení, nikoliv stranou kompetenčního sporu, přičemž odmítl přílišnou formálnost při posuzování způsobu (formy) popření pravomoci. Ani zmiňovaným nálezem Ústavního soudu však nebyla odmítnuta východiska zvláštního senátu vycházející z § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., že

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

negativní kompetenční spor může vzniknout až tehdy, dojde-li fakticky (pravomocně) k popření pravomoci vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. Přílehlavý není ani odkaz žalobce na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2023, č. j. 11 Ad 13/2021-65, neboť ten řešil situaci, kdy byla věc správními orgány odložena poté, co dříve došlo k popření pravomoci ze strany soudů. V takovém případě bylo namístě, aby správní orgán, který popíral svoji pravomoc o věci rozhodnout, podal návrh zvláštnímu senátu na rozhodnutí kompetenčního sporu. V nynější věci však byla situace opačná; v době rozhodování o rozkladu neexistovalo pravomocné rozhodnutí soudů o popření pravomoci.

16. Případné těžkosti spojené s podáním návrhu u soudu (vyšší poplatek či náklady řízení) nemohou mít žádný vliv na závěr o neexistenci kompetenčního sporu v době vydání napadeného i jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí ani na závěr o pravomoci soudů k rozhodování předmětné věci.
17. Z výše uvedeného tak vyplývá, že v době, kdy Rada žalovaného rozhodovala o podaném rozkladu, negativní kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. neexistoval. Napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem.

V. Závěr a náklady řízení

18. Soud tedy shledal námitky žalobce nedůvodnými. Vzhledem k tomu, že v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž soud musí přihlížet z úřední povinnosti, soud bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s. zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 15. ledna 2026

David Raus v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.